

רעיונות לסיום מסכת מכות.

פעם אחת היו (חכמי ישראל) עולין לירושלם, כיון שהגיעו להר
הבית ראו שועל שיצא מבית קדשי הקדשים, התחילו הן בוכין ור"ע מצחק.
אמרו לו מפני מה אתה מצחק? וכו' עכשיו שנתקיימה נבואתו של אורית
(מיכה ג') בידוע שנבואתו של זכריה (ח') מתקיימת. בלשון הזה אמרו לו:
עקיבא נחמתנו. עקיבא נחמתנו! (סוף מכות).

^{אומר החכמה} מסכת מכות כלה עסקה בעונשין ומה ענין ספור הזה המעודל נדכאים
לתוכן המסכת? אם נעיין בענין זה שלפנינו נראה, כי יש ויש המשך לספור
הזה אל המסכת ויפה עשו חז"ל במה שהציגו הספור הזה במקום הזה,
יפה עשו ובכונה תחלה.

המסכת יש בה שלשה פרקים ואלה הם לשמותיהם: הראשון, כיצד
העדים נעשים זוממים, השני, ואלו הם הגולים, השלישי, ואלו הן הלוקיין.
אם נחקור בתולדות אומתינו נמצא, כי שלשה שמות הללו ראויות
גם לה, מתאימות היטב לראשי פרקיה. הנביא צוח: ואתם עדי! (ישעיה
מ"ד, ח') הקב"ה בחר בנו שבחינו ובתורתנו נעיד על הנהגה המוסרית
שלנו, שבכל מפעל ידנו ובכל ישותינו נכריז רם שיש אלקי בשמים,
קברניט העולם, שמשלם לעושי רצון הטוב והישר והפורע לעוברי הצדק
והמשפט. מובן שאם כן הדבר שאנחנו עדים וזה תעודתינו, עלינו להזדרז
מאד להיות חפשים מכל דופי ונקיים מכל שמץ של כעור למען חלילה לא
נהי' פסול לעדות. כשחטא ישראל ואחו בדרכי הגוים אשר בקרבנו הוא
חי, כשונח דרכי האבות והסיר מעליו אות ומופת הדורות, באו כל הדופי
וכל הכעור שבחינו ועמדו הכן להזימו, לפסלו בעדותו. האיך יכול אתה
להתרומם למדריגת עדות להעיד על הקב"ה ודרכיו הלא חברינו אתה. עמנו
ועל דרכינו היית, כמונו כמוך וגורל אחד צריך כי יהי' לכלנו. סרק זה
גדול ומקיף חלק עצום ורב מתולדותינו ובקל יש לעמוד על השם:
כיצד העדים נעשים זוממים, אין מאתנו אחד שאינו יודע החשובה להשאלה:
כיצד? כן וכן! כך וכך!

כל חיינו מעידים שהעדים זוממין לא העידו עדות שקר וגם קבלנו

ענשינו, נסחפנו בורם גלות מר והננו מתפרסרים בצרות יגון ואנחה זה אלפי שנה, כל שנה צרתה מרובה על חברה, הא לכם הפרק השני בחולדותינו: ואלו הן הגולין, אמנם אלה הן, אנתנו מפרסמים על מרק זה יום ויום ובקול רם אומרים: ואלו הן הגולין.

בגולה הלכנו, לכתחלה היה מטרת הגלות לשבור משובת ישראל, לרכך גאוננו ולהביאו לידי שימה על הלב למען יתאמץ ויודרן לשוב אל מקור מחצבתו מעין הקדושה והטהרה אל האבות, אשא עיני אל ההרים, אלו ההורים, אבל מגמה זו לא הושגה, לידי המטרה לא באנו, תחת להטהר ולעלות ירדננו עוד הרבה יותר, ממש פלאים, התבוללנו בעמים ונעשינו כמוהם, דרכם דרכינו ורעותיהם רעותינו, יצרנו גלות בתוך גלות, הוספנו מכה על מכה ויפה מתאימה לתולדותינו גם השם השלישי: ואלו הן הלוקין, לקינו בכפלים, גלות גופני וירידה רוחנית.

תוכן המסכת הוא תוכן תולדותינו אנו, ועמה אחרי גמרנו המסכת ועסקנו בכל העונשין והמכות תתפרץ השאלה המרה: היש לנו תקנה? היש זכות לקוות כי ירחם די' על עמו? ובאו, חז"ל והציגו המעשה עם חכמי ישראל אחרי כל אלה למען תת לנו נחמה ולעודד הרוחות הנדכאות מטעימים באצבע: כמו שנתקיימו כל דברי התוכחה כל העונשין ובאו כל הצרות שנבאו לנו נביאנו אם נסור מדרכי החיים, כך יתקיימו בנו גם כל היעודים והבטחות הטובות ונזכה לנחמה, לגאולה שלמה.

אוצר החכמה

סומבור, (יוגאסלאוויאה). הרב שמחה הלני גוטטמאן.